

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	STR	Behandeld	S.M. Kupers
Ons kenmerk	2020/23102	Telefoon	+31 43 389 73 68
Uw kenmerk	-	Maastricht	9 juni 2020
Bijlage(n)	3	Verzonden	9 juni 2020

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake Euregio's

Geachte Staten,

Tijdens de behandeling van de ontwerp kadernota Internationalisering in de Statencommissie FEB op 15 mei jl. hebben wij de toezegging (8702) gedaan uw Staten te informeren over de 3 euregio's waarvan het grondgebied voor een deel in Limburg ligt. Het gaat hierbij om (van Noord naar Zuid) de Euregio Rijn-Waal, de euregio rijn-maas-noord en de Euregio Maas-Rijn.

In de bijlagen informeren wij u per euregio over de governance, de positie/betrokkenheid van de provincie, hoe de euregio's bijdragen aan de provinciale doelen uit het collegeprogramma, en per euregio enkele high-lights waar ze actief op zijn.

Enkele algemene opmerkingen vooraf:

De Euregio Rijn-Waal en de euregio rijn-maas-noord zijn bilaterale samenwerkingsorganen primair van lokale overheden aan weerszijden van de D/NL-grens. De Provincie Limburg heeft in beide euregio's een adviserende rol. De Euregio Maas-Rijn (sinds 2019 een EGTS) is een trilateraal B/NL/D samenwerkingsverband van regionale overheden; de Provincie Limburg is een van de partnerregio's in de EGTS en is derhalve lid van het bestuur. Via de programmabegroting (onder 4.1.8) betaalt de Provincie Limburg een structurele bijdrage als partner aan de drie euregio's. Daarnaast zetten we als partner structureel ca. 1 fte personele capaciteit voor de euregio's in, dit is exclusief incidentele inzet en onze inzet voor de Interreg-programma's.

√

Ons College ziet de euregio's als waardevolle organen omdat ze intrinsiek grensoverschrijdend van karakter zijn en een groot grensoverschrijdend netwerk hebben. Dagdagelijks wordt in de bureaus grensoverschrijdend samengewerkt en informatie uitgewisseld. Agenda en activiteiten van de euregio zijn per definitie grensoverschrijdend en dat heeft meerwaarde ten opzichte van 'eenzijdige' agenda's. Signalen uit het grensgebied kunnen via de euregio's snel naar hogere overheden aan weerszijden van de grens doorgespeeld worden.

Actueel in de huidige Corona-pandemie hebben de euregio's een belangrijke rol gespeeld als verbindingsorgaan om de vele vragen rondom grensproblemen te beantwoorden, informatie 'vor Ort' op te halen tussen de diverse lokale en regionale partners en overzichten door te spelen naar de Taskforce Corona. Tezamen met de grensinfopunten hebben zij hun meerwaarde tijdens deze crisis bewezen.

Ons College ziet het als een vaste kerntaak van euregio's om kleinschalige activiteiten tussen burgers te bevorderen. Het is belangrijk dat burgers aan weerszijden van de grens elkaar blijven ontmoeten en met elkaar in gesprek blijven. Goede grensoverschrijdende contacten zijn een kenmerk van Limburg als grensprovincie en dat moet zo blijven; euregio's spelen daar een belangrijke rol in.

Euregio's worden nogal eens verward met Interreg. De Interreg-secretariaten van het Interreg-programma Duitsland-Nederland in de Euregio Rijn-Waal en in de euregio rijn-maas-noord zijn gehuisvest in de kantoren van de betreffende euregio's. Het Interreg-secretariaat van het Interreg-programma Euregio Maas-Rijn is momenteel deels in Eupen deels in het gouvernement gehuisvest. Tussen beide (Euregio en Interreg-secretariaat) wordt op inhoud goed samengewerkt en vindt informatie-uitwisseling plaats, maar de aansturing en besluitvorming staan los van elkaar: euregio-besturen besluiten niet over de Interreg-programma's en -projecten en vice-versa. Euregio's weten echter goed wat er in hun gebied grensoverschrijdend speelt, kunnen daar gericht op adviseren en zorgen daarmee voor de euregionale borging bij de uitvoering van de Interreg-programma's. De euregio's kunnen tevens partner of leadpartner in een Interreg-project zijn.

Als we kijken naar de directe bijdrage van de euregio's aan het realiseren van de provinciale doelen uit het collegeprogramma is deze – de bovenstaande informatie- en netwerkfunctie buiten beschouwing gelaten – nog tamelijk beperkt. Euregio's zijn kleine organisaties met een kleine vaste staf met beperkte mogelijkheden om activiteiten zelf op te pakken. Daarin is men afhankelijk van de inzet van de aangesloten partners, hetzij de gemeenten of de regio's en het maatschappelijk middenveld. Momenteel worden in de euregio rijn-maas-noord en de Euregio Maas-Rijn nieuwe visiedocumenten opgesteld. Tezamen met de gouverneur is portefeuillehouder Dritty met de euregio's in gesprek om tot een realistisch verwachtingspatroon en een heldere taakverdeling te komen.

Hiermee beschouwen wij toezegging 8702 als afgehandeld.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

A. Dritty

Bijlage 1. Euregio Rijn-Waal

A. Governance van de euregio's en positie/betrokkenheid van de provincie,

1. Inleiding

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam en is opgericht in 1971. Op basis van het Verdrag van Anholt (1991) werd de Euregio het eerste grensoverschrijdende openbaar lichaam in Europa. Het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal omvat aan Nederlandse kant een groot deel van de provincie Gelderland met de gebiedsdelen Arnhem-Nijmegen, West-Veluwe, Zuid-West-Gelderland, delen van Noordoost-Brabant en het noordelijke deel van de provincie Limburg. Aan Duitse kant omvat het werkgebied de Kreis Kleve, de Kreis Wesel en de steden Duisburg en Düsseldorf. De totale oppervlakte beslaat 8.663 km² en de Euregio Rijn-Waal heeft 4,2 miljoen inwoners. Deze Euregio is in het meest noordelijke deel van de Provincie Limburg actief. De gemeenten Mook en Middelaar, Gennep en Bergen participeren in deze euregio. Het kantoor van de Euregio bevindt zich in het historische Haus Schmithausen in Kleef (D).

2. Taken

Volgens de statuten kan grensoverschrijdende samenwerking plaats vinden op de volgende gebieden: a) economische ontwikkeling, b) opleidingen en onderwijs, c) verkeer en vervoer, d) ruimtelijke ordening, e) sport en cultuur, f) recreatie en toerisme, g) milieubehoud en afvalbeheer, h) natuur, landschap en klimaat i) sociale zaken, j) gezondheidszorg, k) rampenbestrijding, l) telecommunicatie, m) openbare orde en veiligheid,

De bevordering van de integratie van Europa en het slechten van nationale grenzen zijn centrale doelen van de Euregio Rijn- Waal. De Euregio wil dit doel door middel van intergemeentelijke samenwerking en strategische samenwerking met instanties en overheden realiseren. Een belangrijke taak van de Euregio is daarbij in brede kringen het bewustzijn van grensoverschrijdende eensgezindheid en saamhorigheid aan te scherpen. De Euregio Rijn-Waal geldt als pleitbezorger voor de gehele grensregio. De euregio zet zich in bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen en organen in voor de belangen van de grensregio, om de grensoverschrijdende toegankelijkheid van het bestaande aanbod duurzaam te verbeteren. De belangenbehartiging vindt plaats op alle maatschappelijk relevante gebieden, van economie en infrastructuur tot onderwijs en cultuur. De visie is weergegeven in de Strategische Agenda 2020 (zie link beneden).

3. Leden

De 30 Nederlandse gemeenten zijn:

- Apeldoorn
- Arnhem
- Berg en Dal
- Bergen
- Beuningen
- Boxmeer
- Cuijk
- Doesburg
- Doetinchem
- Druten
- Duiven
- Ede
- Gennep
- Grave
- Heumen
- Lingewaard
- Mill en Sint Hubert
- Montferland
- Mook en Middelaar
- Nijmegen
- Oude IJsselstreek
- Overbetuwe
- Renkum
- Rheden
- Sint Anthonis
- Wageningen
- West Maas en Waal
- Westervoort
- Wijchen
- Zevenaar

De 20 Duitse gemeenten die lid zijn van de Euregio Rijn-Waal zijn:

- Alpen
- Bedburg-Hau
- Duisburg
- Düsseldorf
- Emmerik
- Goch
- Hamminkeln
- Hünxe
- Kalkar
- Kevelaer
- Kleef
- Kranenburg
- Moers
- Rees
- Rheinberg
- Sonsbeck
- Udem
- Weeze
- Wesel
- Xanten

Verder zijn lid de Kriesen Wesel en Kleef de Industrie und Handelskammer Duisburg-Wesel-Kleve en het Landschaftsverband Rheinland.

Gemeenten, gemeentelijke samenwerkingsverbanden en openbare lichamen die zich verbonden voelen met het doel van de Euregio Rijn-Waal, kunnen het lidmaatschap verwerven.

4. Governance

Euregioraad

De Euregioraad is het belangrijkste besluitvormende orgaan van de Euregio Rijn-Waal. Alle lidorganisaties zijn in de Euregioraad vertegenwoordigd. De raad bestaat in totaal uit 136 vertegenwoordigers, die ten minste twee keer per jaar bijeenkomen. De Euregioraad neemt de strategisch belangrijke beslissingen voor de verdere ontwikkeling van de Euregio Rijn-Waal.

Commissies van de Euregioraad

Ter voorbereiding van de raadsbesluiten zijn er drie commissies ingesteld:

- Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding
- Commissie voor Economische Aangelegenheden
- Commissie voor Financiën en Projecten

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft als hoofdtaken de voorbereiding en uitvoering van Euregioraadsbesluiten en de algemene aansturing van het secretariaat van de Euregio Rijn-Waal. Voorzitter is U. Francken (burgemeester van Weeze), Vice voorzitter is H. Bruls (burgemeester van Nijmegen). De overige bestuursleden zijn mw. A. Schaap (burgemeester van Renkum), S. Link (Oberbürgermeister van de Stadt Duisburg), T. Ahles (gemeente Alpen), Dr. S. Dietzfelbinger (directeur van de Niederrheinische Industrie und Handelskammer zu Duisburg, Wesel und Kleve), K. van Soest (burgemeester Boxmeer) en G. van Rumund (burgemeester Wageningen).

Directie

S. Kamps is de directeur (secretaris) van de Euregio Rijn-Waal. A. Kochs is plv. secretaris.

Overig

Bij de Euregio Rijn-Waal zijn tevens ondergebracht het INTERREGsecretariaat van het Deutschland-Nederland programma (deelgebied ERW), het Gemeenschappelijk INTERREGsecretariaat voor het gehele Deutschland-Nederlandprogramma en het GrensInfoPunt Euregio Rijn-Waal.

Daarnaast voert de euregio in enkele gevallen zelf een projecten uit. Voorbeelden hiervan zijn Kaderproject prioriteit II, KISS ME, DigiPro, Regional Skill Lab, EnerPro, BRISE en Zorg Verbindt.

5. Rol Provincie Limburg

Zoals blijkt uit de taken zoals weergegeven onder A. 2 is er veel overlap met de taken van de Provincie Limburg. Toch is de rol van de Provincie Limburg bij de Euregio Rijn-Waal beperkt, hetgeen verklaarbaar is door het feit, dat slechts drie Limburgse gemeenten participeren. Toezichhoudende instantie is de Bezirksregierung Düsseldorf. De toezichhoudende instantie pleegt overleg met de voor gemeentelijke samenwerking verantwoordelijke Nederlandse toezichhoudende instanties (de provincies Gelderland, Limburg en Noord-Brabant). De Provincie Limburg ontvangt uitnodigingen om aanwezig te zijn bij de vergaderingen van de Euregioraad en van de Commissies. De Euregio Rijn-Waal ontvangt jaarlijks een bijdrage van ongeveer € 13.000,- (geïndexeerd) voor het uitvoeren van de grensoverschrijdende activiteiten.

B. Hoe dragen de euregio's bij aan de provinciale doelen (collegeprogramma)?

Zoals blijkt uit de taken zoals weergegeven onder A. 2 is er veel overlap met de taken van de Provincie Limburg. Slechts drie kleine Limburgse gemeenten zijn lid van de Euregio Rijn-Waal. De bijdrage aan het uitvoeren van het collegeprogramma is daardoor beperkter dan in de euregio's rijn-maas-noord en Maas-Rijn. Toch profiteren Limburgse partijen in veel gevallen mee van de projecten van de Euregio Rijn-Waal. Een voorbeeld is het project Zorg Verbindt, waarin enkele Limburgse ziekenhuizen participeren. INTERREGprojecten uit het deelgebied ERW waarbij partners uit de Provincie Limburg betrokken zijn, worden in principe gefinancierd indien deze een meerwaarde hebben voor de uitvoering van het collegeprogramma.

C. Enkele high-lights waar de euregio actief op is

Bij de Euregio Rijn-Waal zijn tevens ondergebracht het INTERREGsecretariaat van het Deutschland-Nederland programma (deelgebied ERW), het Gemeenschappelijk INTERREG secretariaat en het Grensinfopunt Euregio Rijn-Waal. Het INTERREGsecretariaat en het GIS zijn ondergebracht bij de euregio, maar werken in opdracht en op kosten van het Comité van Toezicht. Daarnaast voert de euregio in enkele gevallen zelf projecten uit.

Medio maart is op initiatief van minister-president Laschet van Nordrhein-Westfalen de Cross-Border Taskforce Corona opgezet. Deze bestaat uit rond 20 leden vanuit de ambassade, het consulaat-generaal Düsseldorf, de ministeries van binnenlandse en buitenlandse zaken, ministeries van volksgezondheid etc. De staatskanselarij NRW heeft hierin de leiding. Het primaire doel is de uitwisseling van informatie en de synchronisatie van corona activiteiten. De euregio rijn-maas-noord, Euregio Maas-Rijn, Euregio Rijn-Waal en de EUREGIO komen wekelijks in een telefoonconferentie met de staatskanselarij NRW bij elkaar om informatie uit te wisselen en op bestaande grensproblematieken te wijzen. Deze worden wederom door de staatskanselarij naar de taskforce meegenomen.

De GrensInfoPunten hebben hierin een belangrijke rol. Zij krijgen veel Corona gerelateerde vragen van grensgangers, werkgevers en werknemers binnen, die vooral betrekking hebben op de fiscale en sociale volgen van de noodmaatregelen. De Euregio Rijn-Waal werkt samen met vier andere euregio's langs de D-NL (en B-grens), aan het bekend maken van grensoverschrijdende coronaproblemen en het ontwikkelen van oplossingen. Zo zijn er bijvoorbeeld afspraken gemaakt tussen de landen over de belastingheffing op thuiswerken. In dit kader is de website <https://grenzinfo.eu/nl/informaties/werken-in-een-buurland/coronavirus-en-grensganger> gerealiseerd.

De Euregio Rijn-Waal is samen met de grensprovincies en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook actief betrokken bij de het GROS-samenwerking NRW/NL, de Grenslandagenda en de jaarlijkse Grensland-conferentie.

De Euregio Rijn-Waal is ook een platform voor diverse doelgroepen in de regio. Enkele voorbeelden zijn het Platform Arbeidsmarkt Euregio Rhein-Waal, Euregionaal Forum voor Grensoverschrijdende Gezondheidszorg en de Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid.

Meer informatie:

Euregio Rijn-Waal Strategische Agenda 2020:

https://www.euregio.org/dynamic/media/3/documents/Vergaderstukken/Raad/Evaluatie_StrategischeAgendaNL.pdf

De brochure Euregio Rijn-Waal Impressies 2019 geeft een overzicht van de activiteiten van deze Euregio in 2019.

https://www.euregio.org/dynamic/media/3/documents/ERW_Impressies2019_WEB.pdf .

Bijlage 2. euregio rijn-maas-noord

A. Governance van de euregio's en positie/betrokkenheid van de provincie

1. Inleiding

De euregio rijn-maas-noord is een publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht en is opgericht in 1978, als onderdeel van de Stadt Mönchengladbach. In 2004 is de euregio een eigen rechtspersoon geworden. Het kantoor van de euregio bevindt zich in het Euregiohuis in het Nordpark in Mönchengladbach (D). In de Euregio Rijn-Maas Noord wonen circa 1,8 miljoen inwoners. De oppervlakte is ruim 3.400 km². Statutair wordt euregio rijn-maas-noord zonder hoofdletters geschreven.

2. Taken

Het openbaar lichaam heeft volgens de statuten tot taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen haar leden te stimuleren, te ondersteunen en te coördineren. De grensoverschrijdende samenwerking kan op basis van de statuten op de volgende gebieden plaats vinden:

a. economische ontwikkeling; b. opleiding en onderwijs; c. menselijk potentieel; d. verkeer en vervoer; e. technologie en innovatie; f. ruimtelijke ordening; g. cultuur en sport; h. toerisme en recreatie; i. milieubescherming en afvalverwerking; j. natuurbehoud en landschapsbeheer; k. sociale zaken; l. volksgezondheid; m. rampenbestrijding; n. communicatie; o. openbare orde en veiligheid.

Prioriteit hebben die activiteiten die een aantoonbaar voordeel en een aantoonbare meerwaarde voor de burgers opleveren en de mensen in het gebied van het openbaar lichaam dichterbij elkaar brengen. De vigerende euregio visie 2014 – 2020+ (zie link beneden) loopt tot en met eind 2020. Het hoofddoel van deze euregiovisie is grensbarrières voor leven, werken, ondernemen en studeren in de euregio te verminderen en de identiteit van het gebied als samenhangende regio te versterken. De nieuwe euregio visie is voor 95% klaar en zal in de Algemene Ledenvergadering in juli door de leden worden vastgesteld (zie bijlage).

3. Leden

De Nederlandse leden zijn de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Peel en Maas, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en MKB-Limburg. Hierbij wordt opgemerkt, dat de gemeenten Gennep en Bergen tevens lid zijn van de Euregio Rijn-Waal. Beide gemeenten hebben aangegeven per 31 december 2022 de euregio rijn-maas-noord te verlaten. De gemeenten Roermond, Roerdalen, Maasgouw en Echt-Susteren liggen ook in het gebied van de Euregio Maas-Rijn.

De Duitse leden zijn Landeshauptstadt Düsseldorf, de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Schwalmatal, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, Selfkant, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer zu Duisburg. De gemeenten Wassenberg, Wegberg en Selfkant liggen ook in het gebied van de Euregio Maas-Rijn.

Gemeenten, regionale gewesten en publiekrechtelijke bestuurslichamen die zich met de doelstelling van de euregio rijn-maas-noord verbonden voelen, kunnen op schriftelijk verzoek bij besluit van de vergadering van het openbaar lichaam als lid toetreden, wanneer een twee derde meerderheid van het statutaire aantal stemmen behaald wordt.

Toezichthouder van de euregio is overeenkomstig de statuten de Bezirksregierung Düsseldorf.

4. Governance

Algemene Ledenvergadering

Het hoogste orgaan is de Algemene Ledenvergadering. Deze vergadering bestaat uit Duitse en Nederlandse vertegenwoordigers. Hier vallen de beslissingen over onder andere beleidsdoelstellingen, strategie en planning. De Algemene Ledenvergadering komt twee keer per jaar bijeen, een keer in het Duitse deel en een keer in het Nederlandse deel. Het aantal stemmen per lid is gekoppeld aan de hoogte van de ledenbijdrage.

Dagelijks bestuur

Het Dagelijks bestuur van de euregio rijn-maas-noord telt tien leden die door de ledenvergadering voor de duur van vier jaar worden gekozen. Het bereidt voorstellen voor de ledenvergadering voor en draagt zorg voor de uitvoering. Ze komen minimaal viermaal per jaar bijeen. Het voorzitterschap wisselt iedere twee jaar.

De bestuursleden zijn: A. Scholten (voorzitter en burgemeester Venlo), F. Meyer (vice-voorzitter en Oberbürgermeister van de Stadt Krefeld, mw. M. de Boer (burgemeester Roerdalen), Dr. A. Coenen (Landrat Kreis Viersen), H-J. Petrauschke (Landrat van de Rhein-Kreis Neuss), H. Reiners (Oberbürgermeister van Mönchengladbach), L. Winants (Burgemeester Venray), Dr. J. Hessels (burgemeester Echt-Susteren), J. Steinmetz (Industrie und Handelskammer Mittlerer Niederrhein), G. Hendrixx (Regiovoorzitter MKB Noord-Limburg). Adviserend lid is gedeputeerde A. Drippy.

Commissies

De euregio kent zes vaste commissies.

- INTERREG-commissie
- Commissie openbare orde, veiligheid en gezondheid
- Commissie ruimtelijke orde, infrastructuur, mobiliteit, milieu en energie
- Commissie economie en toerisme
- Commissie werkgelegenheid en opleiding
- Commissie sociale zaken, cultuur en sport.

Opmerking: tot nu toe vindt in de Commissies (met uitzondering van de Commissie INTERREG) in hoofdzaak twee keer per jaar informatie uitwisseling plaats. De nieuwe directeur is van plan de Commissies tegen het licht houden en te kijken hoe de Commissies een betere rol kunnen gaan spelen bij het realiseren van het beleid. Bij de discussies hieromtrent zal ingebracht worden in hoeverre de Commissies een grotere rol kunnen gaan spelen bij het realiseren van het provinciale beleid.

Directie

Na het vertrek van de vorige directeur A. Dritty (thans gedeputeerde) is mw. M. Hajjoubi tot nieuwe directeur benoemd. Plaatsvervangend directeur is M. Spaargaren, die tevens Programmamanager INTERREG VA is. Hij mag de functie van plaatsvervangend directeur voor 5% van zijn tijd invullen.

Overig

Bij de euregio rijn-maas-noord zijn tevens ondergebracht het INTERREGsecretariaat van het Deutschland-Nederland programma (deelgebied ermn) en het GrensInfoPunt euregio rijn-maas-noord. Daarnaast voert de euregio in enkele gevallen als leadpartner zelf een INTERREGproject uit. Voorbeelden hiervan zijn High Tech Systems and Materials (grensoverschrijdend bij elkaar brengen van ondernemers om tot innovatieve INTERREGprojecten te komen, cofinanciering Provincie Limburg € 15.000,-), euregio-Xperience 2.0 (samenwerking met mbo-scholen en ondernemers uit de grensregio met taalcursussen, cultuur- en sollicitatietrainingen, bedrijfsbezoeken en stagebemiddeling, cofinanciering Provincie Limburg € 96.000,-) en het Kaderprogramma Prioriteit II (kleine grensoverschrijdende projecten van max. € 50.000,-), cofinanciering Provincie Limburg € 400.967,50.

5. Rol Provincie Limburg

De Commissaris van de Koning van de Provincie Limburg en de verantwoordelijke Limburgse gedeputeerde (A. Dritty) zijn gerechtigd met adviserende stem aan de zittingen van de vergadering van het openbaar lichaam deel te nemen. De Provincie Limburg is adviserend lid in het Dagelijks Bestuur (A. Dritty), alsmede van de Commissies (Gedeputeerde A. Dritty is vice voorzitter van de Commissie Ruimtelijke ordening, infrastructuur, mobiliteit, milieu en energie, de overige commissies worden door de Provincie ambtelijk ingevuld, al dan niet afhankelijk van het onderwerp). Algemene bekendmakingen geschieden in de publicatiebladen van de Provincie Limburg en de Bezirksregierung Düsseldorf. De euregio ontvangt jaarlijks een bedrag van ongeveer € 35.000,- (geïndexeerd) voor de ondersteuning van activiteiten en een bedrag van € 10.000,- (geïndexeerd) ten behoeve van de lidmaatschapsbijdrage van MKB Limburg. Via cofinanciering van diverse INTERREG VA projecten in het kader van het Deutschland-Nederland programma wordt de euregio ondersteund bij de eigen INTERREGprojecten.

B. Hoe dragen de euregio's bij aan de provinciale doelen (collegeprogramma)?

Zoals blijkt uit de taken zoals weergegeven onder A. 2 is er veel overlap met de taken van de Provincie Limburg. Euregio's zijn kleine organisaties; dit geldt ook voor de euregio rijn-maas-noord die (los van INTERREG-secretariaat, GrensInfopunt en Xperience 2.0) voor het oppakken van grotere activiteiten afhankelijk is van de actieve leden van de euregio. Voor gemeenten en MKB ligt het belang vooral op het netwerk om grensoverschrijdende doeleinden te realiseren. De toegankelijkheid bij Duitse en Nederlandse organisatie zoals Ministeries, Bezirksregierungen e.d. wordt vereenvoudigd. Dit is van groot belang voor het uitvoeren van het grensoverschrijdende beleid van de leden. Voor de Provincie Limburg is vooral de actieve betrokkenheid in het Dagelijks en Algemeen bestuur van belang vanwege de informatie- en netwerkfunctie, o.a. de directe bestuurlijke en ambtelijke contacten met de grensgemeenten en de betrokken Kreisen. Het INTERREGsecretariaat is ondergebracht bij de euregio, maar werkt in opdracht en op kosten van het Comité van Toezicht. Via diverse projecten in het kader van INTERREG wordt een directe bijdrage geleverd aan een groot aantal beleidsdoelstellingen van de Provincie Limburg. Om de euregio een grotere rol te geven bij het realiseren van het Provinciaal beleid zou het goed zijn om de positie als adviserend lid in de Commissies meer vorm te geven door meer deskundige vakgerichte inbreng vanuit de Provincie

Limburg. Dit kan worden meegenomen bij de discussie over de positie en structuur van de Commissies die de directeur van de euregio rijn-maas-noord op korte termijn wil starten.

C. Enkele high-lights waar de euregio actief op is

Genoemd zijn al het INTERREGsecretariaat, GrensInfoPunten en het project Xperience 2.0. De euregio speelt ook een rol in het kader van de Coronacrisis. Medio maart is op initiatief van minister-president Laschet van Nordrhein-Westfalen de Cross-Border Taskforce Corona opgezet. Deze bestaat uit rond 20 leden vanuit de ambassade, het consulaat-generaal Düsseldorf, de ministeries van binnenlandse en buitenlandse zaken, ministeries van volksgezondheid etc. De staatskanselarij NRW heeft hierin de leiding. Het primaire doel is de uitwisseling van informatie en de synchronisatie van corona activiteiten. De euregio rijn-maas-noord, Euregio Maas-Rijn, Euregio Rijn-Waal en de EUREGIO komen wekelijks in een telefoonconferentie met de staatskanselarij NRW bij elkaar om informatie uit te wisselen en op bestaande grensproblematieken te wijzen. Deze worden wederom door de staatskanselarij naar de taskforce meegenomen.

De GrensInfoPunten hebben hierin een belangrijke rol. Zij krijgen veel Corona gerelateerde vragen van grensgangers, werkgevers en werknemers binnen, die vooral betrekking hebben op de fiscale en sociale volgen van de noodmaatregelen. De euregio rijn-maas-noord coördineert alle GrensInfoPunten tijdens de coronacrisis en informeert de staatskanselarij naast de wekelijkse telefoonconferenties met de Euregio directeuren schriftelijk over alle grensproblematieken, die bij de Euregio's bekend zijn. De euregio rijn-maas-noord werkt samen met vier andere euregio's langs de D-NL (en B-grens), aan het bekend maken van grensoverschrijdende coronaproblemen en het ontwikkelen van oplossingen. Zo zijn er bijvoorbeeld afspraken gemaakt tussen de landen over de belastingheffing op thuiswerken. In dit kader is de website <https://grenzinfo.eu/nl/informaties/werken-in-een-buurland/coronavirus-en-grensganger> gerealiseerd. De euregio rijn-maas-noord is officieel opleidingsbedrijf volgens het Duitse onderwijssysteem. Om de twee jaar wordt een parlementaire avond voor Duitse en Nederlandse politici georganiseerd.

De euregio rijn-maas-noord is samen met de grensprovincies en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook actief betrokken bij de het GROS-samenwerking NRW/NL, de Grenslandagenda en de jaarlijkse Grensland-conferentie.

De nieuwe euregio-visie geeft aanknopingspunten voor samenwerking. De visie kent zes thema's: 1. Wij gaan voor jouw toekomst, 2. Wij planten 10 miljoen bomen, 3. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar 4. Wij werken aan grensverleggende banen; 5. Wij spreken dezelfde taal, 6. Wij helpen je de grens over. Het is belangrijk dat er een goede taakverdeling wordt afgesproken om aan deze thema's uitvoering te geven.

Meer informatie:

Euregiovisie rijn-maas-noord:

https://euregio-rmn.de/wp-content/uploads/2016/09/2015-03-17_euregio-Vision_Webversion.compressed.pdf

Activiteiten brochure 2019:

http://euregio-rmn.de/wp-content/uploads/2019/12/Euregio_2019_Aktiviteitenbrochure_190366-WEB.pdf

Bijlage 3. Euregio Maas-Rijn

A. Governance van de euregio's en positie/betrokkenheid van de provincie.

1. Inleiding

De Euregio Maas-Rijn (EMR) is een samenwerkingsverband van de Nederlandse Provincie Limburg, de Belgische Provincies Limburg en Luik, de Duitstalige Gemeenschap van België en de Regio Aken. Voor Nederlands Limburg maakt het zuiden en midden deel uit van het gebied van de EMR. Het kantoor (bureau) van de EMR is gevestigd in Eupen.

De EMR werd opgericht in 1976 als werkgroep. In 1991 werd zij een stichting (volgens Nederlands recht) en sinds 2019 is de EMR een EGTS (een Europese rechtsvorm speciaal bedoeld voor grensoverschrijdende samenwerking).

2. Taken

Volgens de statuten bestaat de kerntaak van de EGTS Euregio Maas-Rijn erin om de samenwerking tussen de partnerregio's te vergemakkelijken en te intensiveren ten voordele van een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het grondgebied zonder binnengrenzen en ter vereenvoudiging van het dagelijks leven van haar burgers in alle levenssituaties. De EGTS Euregio Maas-Rijn is bedoeld als platform voor het bundelen van taken, als bemiddelaar ter bevordering van de economische, sociale en territoriale samenhang zonder aanspraak om de bestaande bevoegde instanties te vervangen.

3. Leden

De vijf leden van de EGTS Euregio Maas-Rijn zijn: de Nederlandse Provincie Limburg, de Belgische Provincies Limburg en Luik, de Duitstalige Gemeenschap van België en de *Region Aachen Zweckverband*.

Bij de omvorming van de EMR in een EGTS in 2019 is door het bestuur van de EMR uitgesproken dat de gemeenten meer bij het werk en de structuren van de EMR betrokken moeten worden. ITEM heeft de opdracht gekregen om te onderzoeken op welke wijze dit vorm kan krijgen. Dat onderzoek wordt dit jaar (2020) afgerond.

4. Governance

De EGTS Euregio Maas-Rijn kent drie organen: (1) de vergadering, (2) het bestuur en (3) de voorzitter. Daarnaast is er (4) een (ambtelijk) bureau.

Ad (1): De Vergadering besluit hoofdzakelijk over de jaarlijkse begroting en het werkplan. Elke partnerregio heeft zeven stemgerechtigde en twee adviserende leden. De stemgerechtigde leden voor Nederlands Limburg zijn: de gouverneur en een lid van Gedeputeerde Staten (zij zijn ook lid van het EMR-bestuur), drie leden van Provinciale Staten en twee vertegenwoordigers van gemeenten.

Daarnaast is er één adviserend lid namens de werkgevers en één adviserend lid namens de werknemers in Limburg. Er kunnen plaatsvervangers worden benoemd.

Ad (2): Het bestuur is het uitvoerend orgaan van de EGTS. Elke partnerregio heeft in het bestuur twee leden; voor Nederlands Limburg zijn dat de gouverneur en een lid van Gedeputeerde Staten (op dit moment is dat gedeputeerde Driitty).

Ad (3): De voorzitter is hoofdzakelijk verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de besluiten van de vergadering en heeft de supervisie over de directeur die de leiding heeft over het ambtelijk bureau. Het voorzitterschap rouleert tussen de partnerregio's. Op dit moment vervult de Provincie Luik het voorzitterschap in de persoon van gedeputeerde Gillard).

Ad (4): Het (ambtelijk) bureau ondersteunt de organen van de EGTS en voert uit. Het bureau bestaat uit een directeur, een secretariële kracht en een communicatiemedewerker. Vanuit elke partnerregio wordt een ambtelijk medewerker benoemd die als intermediair fungeert en die deels belast kan worden met werkzaamheden voor het bureau.

Gemeenten

Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek naar de wijze waarop gemeenten beter bij de EMR kunnen worden betrokken wordt er sinds 2019 structureel (op ambtelijk niveau) samengewerkt met en worden de activiteiten gecoördineerd met de MAHHL (de samenwerking van de steden Maastricht, Aken, Hasselt, Heerlen en Luik) en met Charlemagne Grensregio (het grensoverschrijdend samenwerkingsverband tussen gemeenten en regionale overheden gelegen rond het drielandenpunt met als Nederlandse partners: de gemeenten Heerlen en Vaals en Parkstad Limburg).

Interreg-EMR

Het Interreg-programma EMR heeft een eigen besluitvormingsstructuur, omdat het programmagebied naast het EMR-gebied ook aangrenzende regio's omvat (bijv. zuid-oost-Brabant) en omdat er (mede daardoor) meer partners bij betrokken zijn (bijv. de Provincie Noord-Brabant en het (Nederlandse) ministerie van Economische Zaken en Klimaat). Beslissingen worden genomen door het Comité van Toezicht, waarin de Provincie Limburg vertegenwoordigd is door gedeputeerde Drippy. In de huidige Interregperiode (2014-2020) wordt binnen het EMR-programma 96 miljoen euro uit het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) geïnvesteerd. De investeringsprioriteiten zijn: innovatie, economie, opleiding en sociale inclusie en grensoverschrijdende samenwerking.

5. Rol Provincie Limburg

De Provincie Limburg is lid (partnerregio) van de EGTS Euregio Maas-Rijn en via haar vertegenwoordigers (leden van PS en GS) in de euregionale vergadering en in het EMR-bestuur besluit zij mee over o.a. de begroting, de prioriteiten en het werkplan. Verder zijn provinciale bestuurder en ambtenaren betrokken bij euregionale projecten en overleggen die tot hun portefeuille en/of aandachtsgebied behoren. De EMR ontvangt een jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage van € 112.000.

B. Hoe dragen de euregio's bij aan de provinciale doelen (collegeprogramma)?

De grensoverschrijdende samenwerking binnen de Euregio Maas-Rijn sluit op vele terreinen aan bij het Limburgse collegeprogramma.

Op het thema **economie** geeft het collegeprogramma aan dat grensoverschrijdende innovaties en euregionale kansen voor het MKB worden ondersteund. Binnen het huidige Interregprogramma EMR zijn innovatie en economie de twee grootste (van de vier) investeringsprioriteiten. De investeringsprioriteit economie richt zich met name op het MKB.

Het collegeprogramma vraagt speciale aandacht voor de grensoverschrijdende **arbeidsmarkt**. Er zijn inmiddels op het gebied van de EMR twee Grensinfopunten actief, waarbij o.a. de EMR en de Provincie Limburg partners zijn. Deze Grensinfopunten (GIPs) bieden gratis, gepersonaliseerde informatie en advies over werken, wonen en studeren in de buurlanden. Werknemers, werkgevers, werkzoekenden, leerlingen, studenten en gepensioneerden kunnen bij de GIPs vragen stellen en krijgen individueel, onafhankelijk en objectief advies. Het GIP in Aken-Eurode richt zich m.n. op Nederlands-Duitse (en Belgisch-Duitse) kwesties en bij het GIP Maastricht staan Nederlands-Belgische vraagstukken centraal. Verder wordt de grensoverschrijdende arbeidsmarkt in de EMR bevorderd via het Interreg-project youRegion, door de advies- en plaatsingsdiensten centraal te coördineren en door een euregionale onthaalcultuur te creëren voor nieuwkomers, werknemers en

bedrijven in de regio. Om de grensoverschrijdende mobiliteit m.b.t. de arbeidsmarkt verder te vergroten richt het project EUR.Friends zich op het organiseren en stimuleren van grensoverschrijdende stages voor studenten van beroepsopleidingen en op het verbeteren van de communicatievaardigheden (buurtaal én cultuur).

M.b.t. het **onderwijs** kunnen ook nog genoemd worden: de Euregionale Summerschool (voor studenten van universiteiten en hogescholen in de EMR), NXT TXT (een wedstrijd voor jonge schrijftalenten uit de EMR) en de scholieren-literatuurprijs (waarbij scholieren uit de verschillende taalgebieden van de EMR samen boeken beoordelen). De Euregio Maas-Rijn kent daarnaast een fonds dat (kleine) subsidies verleent aan scholen die een grensoverschrijdende uitwisseling organiseren of die op bezoek gaan in een museum of deelnemen aan een cultuur- of sportevenement in een andere partnerregio van de EMR.

De kwaliteit van de Limburgse **natuur** en het Limburgse landschap is gebaat bij euregionale afstemming. Binnen het project Drielandenpark, dat door de EMR wordt aangestuurd, werken 12 partners (waaronder de Provincie Limburg) grensoverschrijdend samen om de kwaliteit van het groene hart van de Euregio Maas-Rijn (gelegen tussen de steden Hasselt, Genk, Sittard-Geleen, Heerlen, Aken, Eupen, Verviers, Luik en Maastricht) op een hoger plan te tillen.

Op het thema **veiligheid** kent de Euregio Maas-Rijn diverse grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren. EMRIC is het samenwerkingsverband van overheidsdiensten die verantwoordelijk zijn voor de hulpverlening (zoals brandweer en ambulances). Jaarlijks worden hulpverleners in het gebied van de Euregio Maas-Rijn ongeveer 1300 keer grensoverschrijdend ingezet. EPICC is het euregionaal politiecentrum (gevestigd in Kerkrade), waar zo'n 35 politiebeambten uit Nederland, Duitsland en België samenwerken en jaarlijks ongeveer 20.000 dossiers behandelen. BES is het gemeenschappelijke bureau van de officieren van justitie dat bijscholingen en projecten organiseert en helpt bij rechtshulpverzoeken.

Binnen de **sociale agenda** van de Provincie Limburg is de EMR vooral actief op het beleidsterrein van de gezondheidszorg: euPrevent is een euregionaal netwerk gericht op gezondheidsbevordering, met 35 partners (waaronder de Provincie Limburg en de GGD Zuid-Limburg).

EMR Connect is een Interreg-project ter ondersteuning van grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van **mobiliteit**. 14 partners uit de Euregio Maas-Rijn (waaronder de Provincie Limburg en Arriva) werken samen aan maatregelen om het grensoverschrijdend openbaar vervoer te verbeteren.

Als het gaat om **cultuur** en **sport** is de EMR vooral actief met een People-to-people-fonds dat grensoverschrijdende evenementen op deze terreinen ondersteunt. Twee andere initiatieven die hier genoemd kunnen worden zijn NXT TXT (een literatuurprijs voor jonge schrijftalenten uit de EMR) en de Euregio scholieren-literatuurprijs (waarbij scholieren uit alle delen van de EMR een aantal boeken lezen en samen een prijs toekennen aan een auteur).

C. Enkele high-lights waar de euregio actief op is

In de actuele Corona-crisis informeert het bureau van de Euregio Maas-Rijn burgers over de regels in de drie betrokken landen (Nederland, België en Duitsland). Burgers nemen veelal rechtstreeks contact op met het EMR-bureau (voornamelijk via de e-mail) of stellen vragen aan de "hotlines" en Facebook-accounts van de partnerregio's, die het EMR-bureau vervolgens vragen te antwoorden of het te geven antwoord te checken. De Grensinfopunten (GIPs) in Maastricht en Aken-Eurode ondersteunen werkgevers en werknemers door het beantwoorden van vragen over financiële steun, belastingen en sociale zekerheid. Het bureau van de EMR informeert de autoriteiten in de verschillende landen bijna dagelijks over de situatie aan de grens. Hiervoor wordt informatie verzameld van crisiscentra, de politie, burgemeesters, enz. Het bestuur van de Euregio Maas-Rijn heeft er bij de Belgische federale regering op aan gedrongen over te gaan tot een spoedige opening van de grenzen met Nederland en Duitsland.

Binnen het Interreg-EMR-programma is een specifieke projectoproep gelanceerd voor grensoverschrijdende initiatieven ter bevordering van de crisisbestrijdingscapaciteit in het kader van de COVID-19-uitbraak in de sectoren gezondheid, openbare veiligheid en beveiliging, openbaar bestuur en sociale diensten.

Bij de lobby om de Einstein Telescoop wordt binnen de EMR gezamenlijk opgetrokken. De leden van het EMR-bestuur zetten zich hiervoor elk in hun eigen land in, richting hun eigen nationale en regionale regering. Ook treedt het EMR-bestuur gezamenlijk naar buiten richting de hogere overheden in Nederland, België en Duitsland om de komst van de Einstein Telescoop te promoten.

De Euregio Maas-Rijn is actief betrokken bij de het GROS-samenwerking Nederland-NRW, de Grenslandagenda en de jaarlijkse Grensland-conferentie.

Meer informatie:

Visiedocument EMR2020:

https://euregio-mr.info/euregio-mr-de-wAssets/docs/strategie-nl/EMR-2020_plan_NL_eBook.pdf